

Het uitdrukkelijk onderbouwde standpunt in cassatie

Prof.mr. J.S. Nan

Hoge Raad 3 juni 2025, ECLI:NL:HR:2025:832

Arrest

‘3. Beoordeling van het cassatiemiddel dat door het openbaar ministerie is voorgesteld

3.1 Het cassatiemiddel klaagt over de door het hof gegeven vrijspraak van de primair tenlastegelegde verkrachting. Het voert daartoe onder meer aan dat het hof niet in het bijzonder de redenen heeft opgegeven waarom het is afgeweken van een door het openbaar ministerie naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwde standpunt over het bewijs van dat tenlastegelegde feit.

[...]

3.3 Mede naar aanleiding van de conclusie van de advocaat-generaal onder 10 merkt de Hoge Raad op dat met het oog op een overzichtelijke en werkbare procesvoering in cassatie een klacht in cassatie over het niet (toereikend) responderen op een uitdrukkelijk onderbouwde standpunt in beginsel wordt beoordeeld aan de hand van de omschrijving van dat standpunt zoals deze omschrijving (eventueel door een specifieke verwijzing naar de betreffende bladzijdennummers of paragraafnummers van de pleitnota of het schriftelijk requisitoir, of door aanhaling daarvan) is weergegeven in de cassatieschriftuur (vgl., over ambtshalve toetsing in cassatie, HR 27 juni 2023, ECLI:NL:HR:2023:921).

3.4 Het hof heeft het aangevoerde zoals weergegeven onder 3.2.4 waarin tot uitdrukking is gebracht dat volgens het openbaar ministerie het primair tenlastegelegde feit kan worden bewezenverklaard op grond van de in het vonnis in eerste aanleg opgenomen bewijsmiddelen, echter zonder dat daarbij de door het hof overgenomen (onder

3.2.3 weergegeven) motivering van het gerecht in eerste aanleg en de daaruit blijkende waardering door het gerecht van dat bewijs is betrokken kennelijk niet opgevat als een uitdrukkelijk onderbouwde standpunt. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is in het licht van wat onder 3.3 is vooropgesteld niet onbegrijpelijk. Dat uit de conclusie van de advocaat-generaal volgt dat er in het requisitoir meer naar voren is gebracht dan uit de cassatieschriftuur blijkt, maakt dat oordeel niet anders.

3.5 Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.’

Noot

1 Cassatie vormt in strafzaken in beginsel het sluitstuk van de procedure tegen de verdachte, herziening daargelaten. De gedachte zou kunnen postvatten dat de Hoge Raad, zich bewust van zijn positie als laatste rechter, in de cassatiefase nog eens nauwgezet toetst of het recht juist is toegepast en de procedurele voorschriften zijn nageleefd door de feitenrechter. Na cassatie wordt de zaak immers onherroepelijk. De zaak van deze annotatie maakt duidelijk dat de Hoge Raad die opvatting niet (meer) deelt. Hij ziet zichzelf meer en meer als hoeder van het recht die vooral de rechtseenheid en rechtsontwikkeling borgt – al grijpt hij in voorkomende gevallen nog steeds in ter rechtsbescherming.¹ Anders gezegd, als derde rechter wil de Hoge Raad zijn tijd besteden aan zaken die er (nog) toe doen.

1 Zie over cassatie onder meer A.E.M. Röttgering, *Cassatie in strafzaken. Een rechtsbeschermend*

perspectief (diss. Tilburg), Den Haag: Sdu Uitgevers 2013.